

Riksförsäkringsverkets allmänna råd (RAR 2002:6) om assistansersättning

Till socialförsäkringsbalken

51 kap. 2 §

(Upphört att gälla genom FKAR 2011:5)

51 kap. 3 §

Innehållet i bestämmelsen

För rätt till assistansersättning krävs att den försäkrade behöver personlig assistans i genomsnitt mer än 20 timmar i veckan för sådana grundläggande behov som avses i 9 a § lagen (1993:387) om stöd och service till vissa funktionshindrade. (FKAR 2010:14)

Allmänna råd

Den tid de personliga assistenterna använder för gemensamma träffar för genomgång och information bör inte räknas med när Försäkringskassan beviljar assistanstimmar.

51 kap. 11 § andra stycket

Innehållet i bestämmelsen

Om det finns särskilda skäl kan ersättning till en försäkrad efter ansökan lämnas med ett högre belopp än schablonbeloppet. Ersättningen får dock inte överstiga schablonbeloppet med mer än 12 procent. (FKAR 2010:14)

Allmänna råd

Som utgångspunkt för hur schablonbeloppet lämpligen kan fördelas på olika kostnader bör löne- och lönebikostnader svara för 87 procent av schablonbeloppet och övriga kostnader för 13 procent. (FKAR 2010:14)

Som ledning för bedömningen av övriga kostnader vid förhöjt schablonbelopp bör följande ungefärliga procentsatser användas:

5-8 procent för administrationskostnader,

2-3 procent för utbildningsomkostnader,

1-2 procent för assistansomkostnader och

1-2 procent för arbetsmiljöinsatser och personalomkostnader. (FKAR 2010:14)

Med särskilda skäl bör avses behov av assistansinsatser som medför förhöjda kostnader för den försäkrade. Till exempel bör kostnaden för arbete på obekvämt arbetstid anses utgöra särskilda skäl för att bevilja ett högre belopp än schablonbeloppet om mer än hälften av assistanstimmarna är förlagda till obekvämt arbetstid. (FKAR 2010:14)

51 kap. 17 §

Innehållet i bestämmelsen

Om den försäkrade har fått biträde av personlig assistent genom kommunen får Försäkringskassan besluta att assistansersättningen ska betalas ut till

kommunen i den utsträckning som den motsvarar avgiften till kommunen för sådan hjälp. (FKAR 2010:14)

Allmänna råd

Försäkringskassan bör besluta att assistansersättningen ska betalas ut till kommunen om kommunen sedan tidigare står för kostnaden för personlig assistans enligt lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade.

51 kap. 19 §

Innehållet i bestämmelsen

Försäkringskassan får på begäran av den försäkrade besluta att assistansersättningen ska betalas ut till någon annan enskild person, en juridisk person eller en kommun. (FKAR 2010:14)

Allmänna råd

Försäkringskassan bör inte åta sig att betala ut assistansersättningen till fler än en betalningsmottagare. (RAR 2003:7)

106 kap. 24 §

Innehållet i bestämmelsen

Assistansersättning lämnas inte för tid när den funktionshindrade

1. vårdas på en institution som tillhör staten, en kommun eller ett landsting,
  2. vårdas på en institution som drivs med bidrag från staten, en kommun eller ett landsting,
  3. bor i en gruppbostad, eller
  4. vistas i eller deltar i barnomsorg, skola eller daglig verksamhet enligt 9 § 10 lagen (1993:387) om stöd och service till vissa funktionshindrade.
- (FKAR 2010:14)

Allmänna råd

Med skola enligt socialförsäkringsbalken bör avses sådan utbildning som ingår i det allmänna skolväsendet. Däremot bör inte till exempel folkhögskola, Statens skola för vuxna samt universitet räknas som skola. (FKAR 2010:14)

Inför planerad flyttning från en institution bör Försäkringskassan fatta beslut med förbehåll att beslutet gäller under förutsättning att den försäkrade faktiskt flyttar från institutionen i fråga. På motsvarande sätt bör beslut kunna fattas vid flyttning från en gruppbostad. (FKAR 2010:14)

106 kap. 25 §

Innehållet i bestämmelsen

Om det finns särskilda skäl kan assistansersättning lämnas bland annat under tid när den funktionshindrade vårdas på sjukhus under en kortare tid. (FKAR 2010:14)

Allmänna råd

Som kortare tid för vård på sjukhus bör räknas en tid på högst fyra veckor.

112 kap. 2 §

Innehållet i bestämmelsen

För tid till dess att ett ärende har avgjorts får Försäkringskassan besluta i fråga om ersättning, om

1. det inte utan betydande dröjsmål kan avgöras om rätt till ersättning föreligger,
2. det är sannolikt att sådan rätt föreligger, och
3. det är av väsentlig betydelse för den som begär ersättningen. (FKAR 2010:14)

Ett beslut enligt första stycket får meddelas även när det står klart att rätt till ersättning föreligger men ersättningens belopp inte kan bestämmas utan betydande dröjsmål. (FKAR 2010:14)

Allmänna råd

Assistansersättningen bör anses vara av väsentlig betydelse för den försäkrade, om det inte finns särskilda omständigheter som talar mot detta. Även om kommunen beslutat om att lämna ersättning för personlig assistans enligt 9 § lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade i avvaktan på Försäkringskassans beslut, bör assistansersättningen anses vara av väsentlig betydelse. (FKAR 2010:14)

112 kap. 5 §

Innehållet i bestämmelsen

En myndighets eller en allmän förvaltningsdomstols beslut enligt denna balk ska gälla omedelbart, om inget annat föreskrivs i beslutet eller bestäms av en domstol som har att pröva beslutet. (FKAR 2010:14)

Allmänna råd

Om den försäkrade behöver tid att ordna sitt stödbehov på annat sätt bör ett beslut om att inte längre betala ut assistansersättning gälla från en senare tidpunkt, dock senast från och med den tredje månaden efter den då beslutet fattades. (FKAR 2010:14)

För den som själv anställer sina personliga assistenter och är skyldig att betala lön under de personliga assistenternas uppsägningstid bör ett beslut om att inte längre betala ut assistansersättning gälla från och med den tidpunkt då uppsägningstiden upphör. Detta gäller under förutsättning att uppsägningstiden följer av lag. (FKAR 2010:2)

Till lagen (1993:389) om assistansersättning

10 § första stycket

(upphört att gälla genom FKAR 2008:3)

Till förordningen (1993:1091) om assistansersättning

5 a §

Innehållet i bestämmelsen

Med kostnader för personliga assistenter avses

1. löne- och lönebikostnader,
2. assistans- och utbildningsomkostnader,

3. arbetsmiljöinsatser,
4. personalomkostnader och
5. administrationskostnader.

Allmänna råd

Med löne- och lönebikostnader bör avses samtliga lönekostnader och kostnadsersättningar till anställda, lagstadgade sociala avgifter, särskild löneskatt, premier för försäkringar, skattepliktiga förmåner och andra liknande ersättningar och kostnader. (FKAR 2008:3)

Med assistansomkostnader bör avses kostnader som den försäkrade har för sina personliga assistenter i samband med gemensamma aktiviteter utanför bostaden. Som exempel kan nämnas resekostnader för assistenterna samt inträdesavgifter och liknande kostnader för assistenter vid aktiviteter tillsammans med den försäkrade. (FKAR 2010:14)

Med utbildningsomkostnader bör avses kostnader för kurser, lärare och föreläsare samt lokaler för utbildning och fortbildning av assistenter och försäkrade. Vidare bör avses kostnader för handledning av assistenter utöver lönekostnader för assistenterna. (FKAR 2010:14)

Med arbetsmiljöinsatser bör avses kostnader för att stärka arbetet för en god arbetsmiljö för de personliga assistenterna. Som exempel kan nämnas kostnader för hjälpmedel av enklare slag, kostnader för att lösa arbetsmiljöfrågor, insatser för att möjliggöra personalens hygien och för att ordna med jourrum till assistenten. Assistansersättningen bör inte täcka kostnader för andra hjälpmedel än kostnader för enklare arbetstekniska hjälpmedel som exempelvis handskar och förkläden. (FKAR 2008:3)

Med personalomkostnader bör avses kostnader för företagshälsovård, friskvård, kaffe, hudkräm, tvål och liknande till assistenterna samt personalarrangemang, personaldagar och liknande aktiviteter. (FKAR 2008:3)

Med administrationskostnader bör avses kostnader för att administrera assistansen. Det kan till exempel handla om kostnader för köp av administrativ hjälp, inventarier, resor, revision, företagsförsäkringar samt kostnader till arbetsgivar- och branschorganisation eller liknande. (FKAR 2008:3)

7 §

Innehållet i bestämmelsen

Den som beviljats ett högre belopp än det årliga schablonbeloppet ska i samband med slutavräkningen redovisa samtliga kostnader för den lämnade assistansen. (FKAR 2010:14)

Allmänna råd

Det kan inträffa att de redovisade kostnaderna varit lägre än de kostnader som beviljats. Om orsaken till de lägre kostnaderna bedöms vara av mer tillfällig natur bör en sänkning av timbeloppet inte ske för nästkommande tidsperiod.

Till Riksförsäkringsverkets föreskrifter (1993:24) om assistansersättning

7 § fjärde stycket

Innehållet i bestämmelsen

Om det finns särskilda skäl får den preliminära utbetalningen för en månad grundas på det aktuella behovet av assistanstimmar under månaden i stället för det genomsnittliga antalet beviljade assistanstimmar per månad under tidsperioden.

Allmänna råd

Det aktuella behovet kan vara fler eller färre timmar än de som genomsnittligt beviljats för månaden. Särskilda skäl för att betala ut fler timmar bör endast anses finnas om det finns tillräckligt med assistanstimmar kvar under resten av tidsperioden.

10 § tredje stycket

Medför slutavräkningen att återbetalning av assistansersättning ska ske, gäller vad som sägs i 108 kap. 22 § socialförsäkringsbalken. Sedan slutavräkning skett för en viss tidsperiod, får utbetalning av assistansersättning för den perioden ske endast om det finns särskilda skäl. (FKAR 2010:14)

Allmänna råd

Med särskilda skäl bör avses löne- och lönebikostnader som hör till en tidsperiod för vilken slutavräkning skett men som förfaller till betalning under en senare tidsperiod. Med särskilda skäl bör också avses enstaka förbiseende vid uppgiftslämnande eller liknande omständigheter. (FKAR 2008:3)

13 § femte stycket (Upphört att gälla genom FKAR 2011:8)

ÖVERGÅNGSBESTÄMMELSER

RAR 2002:6

1. Dessa allmänna råd gäller från och med den 4 juli 2002.
2. Genom dessa allmänna råd upphävs Riksförsäkringsverkets allmänna råd (AR1998:6) Assistansersättning.

RAR 2003:7

Dessa allmänna råd gäller från och med den 1 juli 2003.

FKAR 2006:5

Dessa allmänna råd gäller från och med den 24 november 2006.

FKAR 2008:3

Dessa allmänna råd gäller från och med den 1 juli 2008 och tillämpas på assistansersättning som beviljas för tid efter den 1 juli 2008.

FKAR 2010:2

Dessa allmänna råd gäller från och med den 1 maj 2010.

FKAR 2010:14

Dessa allmänna råd gäller från och med den 1 januari 2011.

FKAR 2011:5

Dessa allmänna råd gäller från och med den 15 juli 2011.

FKAR 2011:8

Dessa allmänna råd gäller från och med den 1 december 2011.